

בנאות
דשא
ירביצני

חשיפה:

ויוצאים בני התורה היקרים מופי מקיימים את הנאמר בפסוק 'קוף ה' יחליפו כח', ויוצאים טייל באורא דארץ ישראל מחכים, והיות ובני התורה צריכים לנהוג בצורה מוכוונת, כראוי לאותו המעמד הנכבד, ראוי להם לדעת את הדרך אשר ללכת בה. וראתה לעמשה הנביא, וישנו.

מה מקור הדיו ושורשו?

הרי זה דומה לכלב, ויש אומרים פסול

מה הגדר של 'שוק' הלכה למעשה?

ולכן גם השיב מרן הגר"ח קניבסקי וצ"ל שאותם המתקינים בימות החורף מותר לשתות בשוק, אם חש בצמאון.

לאכול באוטובוס כדי להסטיק ברכה לתפילת דוד, בדואי יכול לעשות כן לכתחילה, ואם יכול לבדך אשר יצר ולא לאכול, עדיף שיעשה כך.

ומן הגר"ח קניבסקי זצ"ל הורה לאבדן שרצה לאכול ארוחת בוקר בנעדר, בדרכו ללול, שאם כל הנעדר הם אכרים כמנהג, יש להקל דאין זה שוק. וכן בנסיעה למירון, אם יש עוד שאוכלים באוטובוס בנסיעה הארוכה, מסתבר שאינו בכלל האוכל בשוק.

והגר"ח דבליצקי האדמו"ר מקאליב זצ"ל הורה, שיש חילוק בין אוטובוס עירוני הנוסע בתוך העיר, שעולים ויורדים אנשים רבים בכל תחנה, שהוא נחשב כשוק לכל דבר, לבין אוטובוס בין עירוני שגם יש יותר צורך לאכול מפני הנסיעה הארוכה.

וכן לגבי אכילה במסע, הורה הגר"ח קניבסקי שאם אוכל עם לו נוסעי המסע באותה שעה, רשאי לאכול. וכן בראי מן הגר"ח לנדי שליט"א שטמסו הרי הוא במסעדה או מלון, שאף שאין קשר בין האנשים, מ"מ הרי זה מקום סוד, ובדואי שלא נחשב שוק.

וכן לאכול בתוך רכב פרטי, הורה הגר"ח קניבסקי שהרי זה כמו שיושבים כמה אנשים בתוך חדר ואוכלים ואין כפך חשש. וגם אדם יחיד שאוכל ברכב, אע"פ שהוא אחד בביתו, הורה מרן הגר"ב אבא שאול והגר"ח דבליצקי זצ"ל שאין בכך חשש. ומותר. וביאר מרן הגר"ח שישנון זצ"ל שדומה הדבר למי שאוכל בתוך בית הפתוח לרשות רבים.

האם מותר לאכול במסעדה שמוציאה שולחנות על המדרכה?

מסעדה שמוציאה לרשות הרכים כסאות ושולחנות על שפת המדרכה והצומח למסעדה, הורה מרן הגר"ב אבא שאול והגר"ח קליין זצ"ל שהאכלים שם אינם מסתלים לעדות, ולא נחשבים כאוכל בשוק, כיון שזה לא נחשב ביוון ממש, משום שהמקום מיועד לאכילה, ואין דרך בני אדם לחלץ בתוך מקום השולחנות והכסאות.

אננם הורה מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל והגר"ח דבליצקי שליט"א שגם אם אינו נפסל לעדות, מ"מ יש להזהר להניע מאכילה בפהאסא באופן זה.

וכן מסעדה שהחלשותה שקופים, והוא סועד בצמוד לחלון, הורה מרן הגר"ח דבליצקי שליט"א והגר"ח שטרן שליט"א, שבעיקר הדין מותר לאכול שם, שהרי הוא אוכל בתוך בית, ולא בשוק, ולא נפסל לעדות, אננם ת"ח י"ש לו גנא לאכול כן.

שם ה' חוקי. מרן הגר"ח ילנרשטיין באחד מביקוריו בעירו

לפני בית שמש. מרן הגר"ח ילנרשטיין שליט"א חתום על כתב חיוס באחד מהמכרות הגדולים על שני העיר

מרן הגר"ח ילנרשטיין בלימוד נגור עם נכדו חיים חילין

ואפשר להקל ולאכול שם, ואם זה בצורה שאינה מזלזלת בצבור, הרי שגם ת"ח שנמצא במקום עם בני משפחתו, יכול לאכול שם, אך לפרוש סדן על הרשא ולאכול כך - נחשב לבדיון, ואין לעשות כך, ואם אין טקום בפארק לאכול על שולחן וססל, יחששו פארק אחר.

האם מותר לאכול בהרים וביערות?

בימי בין המעשים כשיוצאים לטיולים מסלולי הליכה ביערות ובשדות, בהרים ובגבעות, ורוצים לאכול תוך כדי הטיול, הן אננם כתב הטל תורה (קידושין מ ע"ב) דבשדה ויער נאמר ולא נטעוים שם הרבה בני אדם אין חשש לאכול שם.

אננם הורה מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל והגר"ח דבליצקי שליט"א, דנאמר באותם מסלולי הליכה שצוים עוד נטיילים אחרים, לכן חזר נחשב כשוק, ואין ראוי לעשות כן ולאכול ממנו תוך כדי הליכה בטל, וצריך לחפש מקום צנוע ולאכול בו.

האם מותר לאכול בכביש, בפני כל הרכבים?

אדם שרכב התפנץ, ורוצה לשבת על דרך הבטיות של הכביש ולאכול מול הכביש שהוא במכונית שנסעו במהירות לפניו, השיב מו"ח מרן הגר"ח ילנרשטיין שליט"א שחושב כאוכל בשוק ואין לעשות כן. וכל שכן כשיש פסק תועה ורצה לשאוף אוויר ולאכול בשוק, כשיש חשש כאוכל בשוק, משום שזה נחשב כשוק.

האם מותר לאכול בתוך אוטובוס ציבורי?

הנוסע באוטובוס ציבורי ורוצה לאכול שם, הורה מרן הגר"ח אוריבאך והגר"ח קניבסקי זצ"ל שאין זו הנהגה ואינה לבן דורה, וכל שנחשב לבדיון הרי זה בכלל האוכל בשוק.

אננם הורה מרן הגר"ח ילנרשטיין שליט"א הורה שמעיקר הדין אינו נפסל לעדות, כי יושב במקום אחד ואוכל, (וגם אין צריך למטר את הוילון, שלא יראהו טורח"ח), אוכל תלמיד חכם לא יאכל שם.

אך הורה הגר"ח ילנרשטיין, שתלמיד חכם שרוצה

ברחוב בדיע עם מים קרים לרוחת הציפור, פשוט שהדבר מותר, ונעוזה הם עושים.

והורה הגר"ח ילנרשטיין לגבי לשותות מתבקבוק בעצמו, אננם הרי יותר בדין ומוטב לשותות עם כוס בצורה מוכבדת, אך אם אין לו אפשרות אחרת, ויש חשש שיבא ליד סכנה, בדואי שמוותר לשותות כך.

לגבי אנשים החללים לעבודה, ובדרך לאוטובוס רוצים לשותות בשוק כוס קפה, הורה הגר"ח נגס, הג"ח ש' נאם, והגר"ח דייג שליט"א שצריך להניע מזה לגמרי.

אולם הגר"ח ילנרשטיין הורה שהיות וסס קפה תורם לערנות, ולפעמים יש בזה קצת רפואה, לכן אפשר להקל בדבר, באופן שלא יוכל לשותות אח"כ קפה, ויהיה עיין באותו חוים. אננם כשאין צורך, הרי שכודאי שצריך להניע מזה, ואין זו דרכה של תורה.

האם מותר לאכול ברחוב קרטיב או בלידה?

האוכל קרטיב או אריקס או איצול, וכן בלידה בשוק, הורה הגר"ח לכוין שליט"א שהוא מסול לעדות.

וכן השיב מו"ח מרן הגר"ח ילנרשטיין שליט"א שהדבר נרוע ומכונה יותר מסתם שותה בשוק, שהרי זו פעולה של אכילה, והוא מתנהג כפי הבריות, ונחשב לבדיון ממש. ורק אם הוא צמא וחושש שיתייבש, ואין לו מים, יכול לקטת קרטיב ולאכול במקום צנוע.

והגר"ח לבינץ זצ"ל (בעמס"ס משנת יוסף) השיב שבמקום הצורך מותר, כיון שזה רק נסמך בעלמא, רק יסתיי עצמו באכילתו.

וכן לגבי שתיית כוס-ברד או איים-קפה עם קשית, הורה הגר"ח ילנרשטיין שאם זה לצורך שטא יתייבש, מותר, ואם זה רק לפינוק בעלמא, אין לשותות בשוק.

האם מותר לקבוע סעודה על חוף הים?

הבא לחוף בחוף הים, ורוצה לשבת ולאכול על שפת הים, אמר מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל בשם מרן החו"א זצ"ל שעור שהרי זה כאוכל בשוק, ולא הסכים לו בלידות לקטת תרים ולאכול על שפת הים.

וגם מרן הרב שר זצ"ל לא היה יכול להרעך כשראה אנשים אוכלים על שפת הים (דרכי החיים ח"ב עמ' חו).

אננם הורה מו"ח מרן הגר"ח ילנרשטיין שליט"א שמואחר והרחיצה בים בחלישה, ולכן מקובל לאכול שם, אך אינו נפסל לעדות, כי הים מיועד גם לאכילה, אך תלמיד חכם אין ראוי לו לאכול בפהאסא.

ויש אומרים שמוותר לכל אדם לאכול על שפת הים אם קובע לו מקום מסודר לשיבה, משום דהרגילות לאכול שם (הגר"ח שטרנבוך, הגר"ח נאם, והגר"ח דייג). אך ישירות לאכל בטקום בדיע שיש שם פחות ב"א (הגר"ח ורצאבי).

האם מותר לאכול בגינת ופארק?

בנות גדולות ופארקים ציבוריים, המיועדים לטיול ונופש ומונחה, הורה גדולי הפוסקים שאם מתייבש קובע לו מקום מסודר לאכול, אין בכך חשש של אכילה בשוק, כי המקום מיועד גם לאכילה (הגר"ח אולמן זצ"ל, והגר"ח שטרנבוך, והגר"ח נגנצל, והגר"ח קליין שליט"א). אך יש אומרים שמוטב שישבו במקום צנוע ולא בפני קהל עם ועדה (הגר"ח שלדנר שליט"א).

ומו"ח מרן הגר"ח ילנרשטיין שליט"א מגיב: מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל שהעילה נגנל בגינה או בפארק, הרי כעין האוכל בשוק, כי כולל רואים אותו אוכל בשר.

וכן הורה הגר"ח ילנרשטיין לגבי אכילה בפארק או בגינה, שבמקום שאנשים והגרים אוכלים שם, ויש שם שולחנות וכסאות או פיטת אכילה מסודרת, הרי שמתקום עשוי לכך,

"בואו נחזור להיות בני מלכים!"

הצצה לציטוטים קצרים, מתוך מכתבי החיזוק, שכתבו מרן ורבנן גדולי ישראל בענין 'האוכל בשוק', במיוחד עבור ספר 'ארוחת אכילה'

"...לאכול בחליטה זה לא דרך בני אדם... ורק היום נהיה כוון הנגה... היום לערנות גם אנשים מנוגרים קונים משהו ואוכלים ברחוב, אני לא מדבר שזה עם בעיה עם הברכה, וטוטר האדם מן הבנהה אין..."

(מרן הגר"ח לנדו שליט"א)

"ומבואר שישנה ענווה שהיא פסולה, שלא שומר על כבודו ולא נוש לאכול בשוק - שאינו מרגיש מוכבד, וענווה זו - נלמה מה שפוסלתו לעדות, טיפה ג"כ הרס וחורבן, שבהאבר חוש הבושה יכול לעשות כל העולה על רוחו רח"ל".

(מרן הגר"ח שטרנבוך שליט"א)

"בשוק זה 'פרוסט'! זה משנה את כל העניין! זה הגדרה אחרת! זה קרא שהיה דואג לגוף! כמו כלב, שהוא חמה, ולא דווקא כלב אלא כל הבנהות, כי הוא עושה מעשה בהנה! אכילה הרי זה מעשה חסיד, וסא שאכל ברחוב נאבד את צורת האדם, וזה 'צלמה כדמותו'! הכ"ח ברא אדם, הוא לא ברא קוף! אלא הוא ברא אדם".

(מרן הגר"ח פורבסקי שליט"א)

"ונמצא א"כ ששואכל בשוק שחיל' נדוד עוליו שולח לכל נפסל מלומד שידה לפני הקב"ה".

(מרן הגר"ח ברנר שליט"א)

"בואו נחזור להיות בני מלכים! הבה נשוב אל בית המדרש, ונשאב טמטע ומלומדות את הדרך הישרה שילך בה האדם! כל נפקיר את עצמנו, ואת כל מה שיש לנו וישמחו כל נפשו את אישיותנו הנכבדה וסגולותיה הייחודיות כבנו של מלך מלכי העולם - בנדי ערש"ם".

(מרן הגר"ח ילנרשטיין שליט"א)

"לואת מה נכון הוא הדבר לחזק ולאמן ברכים בענין האכילה שתהיה בקדושה ובדרך ארץ כיאה לבני מלכים, ובטחתי כי בספרך הדרכה אלו יחבו וישמחו כל מבקשי ה', ואשרי חלקו וכוונתו ביוכי הרבים".

(רש"י לב דבר טוב לעורר נגד ששתפשו היום לאכול במקומות פתוחים בעדרות, וגם בני תורה לא מקפידים בה, מה שהוא נגד רוח תורתנו הקדושה, והדור הלך ונתרדרד, וחובתנו להודיע 'דעת תורה' לבני התורה שיה', שאין זו דרכה של תורה, ולא כן גדלים בתורה, שהרחבות שלט מלאים בתניות של אוכל, ויושבים ואוכלים ברחוב של עיר בלי מציצה, ושקועים בחבלי עולם הזה, שהטעם ישמע, והחלל חיל.

(הראש"ל הגר"ח יוסף שליט"א)

"בן תורה חייב להיות בן תורה עם ההנהגה של בן תורה, כל היום וכל הלילה, באכילה ובשניה, ובכל ההנהגה, בכל מקום שנמצא, ואינו יכול להפטר מזה, ואם ח"ל אינו עושה כן, הרי זה חילול התורה".

(הגר"ח אונגרער שליט"א)

"לראבונת נעשה דבר זה היום מתפקד, כאשר בהרבה מקומות נפתחים מסעדות ובתי לילה לרב, אשר נראים בהם גם הרבה בני תורה צעירים, בריש גלי. וכבר רכב טוה רודי ראש הישיבה מרן הגר"ח זצ"ל על הקלקול שיש בזה, שנהיה נענה לאכול חנין בליל שיש, אשר מלבד עצם הדבר שאין לו מנואים לבני תורה, כיון שזה גם ענין של כבוד השבת".

(הגר"ח ש' ארלשטיין שליט"א)

"ואם, אם ח"ל נתנו תואר שכל האוכל בשוק דומה לכלב את אותות שבשמים כתוב עליו תואר של כלב, וזרי זה מותר לקבל תוארים כאלו בשמים".

(הגר"ח קלדצקי שליט"א)

"והנה אחת מן ישיבה, אם אדם נכבד היה קרא לו 'כלב' היה נפגע עד עמקי נשמתו, וכשחיל' הקדושים חרצו משפטם שהוא 'דומה לכלב לעדות' לא חיל ולא מרגיש

(הגר"ח דיסקין שליט"א)

"הכניסו הקדושים בציגונם להראות חומרת הדבר בענין אכילה קבוע בלשון קדש - האוכל בשוק דומה לכלב, כי אפשר איתלו של אדם צריך להיות כבן מלך ממש, ברומה וישבו חזרת מולחט".

(המשפיע הנה"ח רבי אהרן מוסיב שליט"א)

"בדואי זה דבר שנשב טאד נאד לחזק הלייגע הייגע לומיד תורה שישתללו להתעלות יותר ויותר באופן ההנהגה בשווקים ורחובות וכוונתו, וכל משהו שסותעלים שיהיה כל ההנהגה של לומיד תורה הקדושה באופן של מלני שלמד תורה כמה נאים ומתוקנים מעשיו ודרכיו, הוא נחת רוח גדול לאבני שבשמים, ויש בהי זה הערסטע בחינה של קדושת השם".

(הגר"ח ילנרשטיין שליט"א)

"וישיר חזילה לאורייאט פפרט שמונה בעטמלו את הרבים, כי בטוה"ח בשנים האחרונות כפרט, נפרץ הדבר אפילו בערים החזרות כאשר נדע לי, כי נאטו להלבט וירדנו לתחתיות. וכל כן קטנו ונחשבו שישנון עד שתמנוים רבים מה נה באכילה בשוק, וצריך להכביר אותה לאחת, אולי יש תקוה".

(הגר"ח רצאבי שליט"א)

ר' נהר הירדן 12 קומה 3 (הכניסה מסביב לבנין) שעות פתיחה: 18:00-22:00 יום י' 10:00-12:00

ר' נהר הירדן 12 קומה 3 (הכניסה מסביב לבנין) שעות פתיחה: 18:00-22:00 יום י' 10:00-12:00

שי אומנות בעור וזמנאות
She art in leather and zmanaut

שי אומנות בעור וזמנאות
She art in leather and zmanaut